

תת"ע 8294/02/22 - מדינת ישראל נגד מאי חסון חגאב

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

תת"ע 8294-02-22 מדינת ישראל נ' חסון חגאב
תיק חיצוני: 30251682925

בפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמת	מאי חסון חגאב

החלטה

בהעדר הסדרה מפורשת בנוהל, שוטר לא רשאי למסור לנהג יותר משני דוחות תנועה בגין אותו אירוע נהיגה.

1. בפני בקשת הנאשמת להורות על ביטול כתב האישום שהוגש נגדה בתיק זה.

2. לדברי ב"כ הנאשמת, בגין אותו אירוע נהיגה נמסרו לידי הנאשמת 3 דוחות תנועה נפרדים. האחד דוח מסוג הזמנה לדין, נשוא כתב האישום שבפני, במסגרתו יוחסה לה עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף.

שני הדוחות הנוספים הם מסוג ברירת משפט, במסגרתם יוחסו לנאשמת עבירות של אי חגירת חגורת בטיחות ושל שימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית.

לטענתו, מדובר באכיפה המנוגדת להנחיית מדור תעבורה 8/11 וכן לנוהל מדיניות את"ן 02.231.01. לשיטתו, ההתנהלות האמורה מהווה התעמרות בנאשמת.

לדבריו, רישום 3 דוחות נפרדים בגין עבירות שבוצעו באותה הנהיגה, יביא לרישום 3 הרשעות נפרדות, הטלת 3 קנסות נפרדים, צבירת נקודות נפרדת ומצטברת בגין כל דוח, דבר שעלול להוביל מיידית להטלת אמצעי תיקון על ידי משרד הרישוי.

על כן, עתר ב"כ הנאשמת להורות על ביטול כתב האישום בתיק שבפני.

ב"כ הנאשמת ציין כי ביחס לשני הדוחות הנוספים הנאשמת הגישה בקשות להישפט אך טרם הוגשו כתבי האישום

לבית המשפט.

ב"כ הנאשמת הציג לעיוני את הנחיה 8/11 המוזכרת לעיל וכן פסיקה רלוונטית.

3. ב"כ המאשימה ציינה בתגובה, כי הנחיית מדור תעבורה 8/11 אליה הפנה ב"כ הנאשמת בוטלה, וכי הנוהל 02.231.01 עודכן.

ב"כ המאשימה הפנתה לסעיף 8 בנוהל המעודכן אשר הוגש לעיוני. סעיף 8 עוסק ברישום 2 דוחות לנהגים.

ב"כ המאשימה אישרה שאין בנוהל התייחסות לאפשרות רישום יותר מ- 2 דוחות בגין אותו אירוע, ולשיטתה, לאחר ששוחחה עם רמ"ד תעבורה, האפשרות לרישום יותר מ- 2 דוחות נתונה לשיקול דעתו הבלעדי של השוטרי בשטח.

דין

הרקע העובדתי:

4. מדיניות משטרת ישראל בכל הנוגע לרישום דוחות תנועה הוסדרה בנהלי את"ן.

הנוהל הרלוונטי לענייננו הוא נוהל 02.231.01: "נוהל מדיניות האכיפה הזרמת התנועה ומתווה תלת"ן 2020, אשר תחולתו מיום 9.6.20. (להלן: "הנוהל המעודכן")

5. **בעבר**, על פי הנוהל בנוסחו לפני העדכון, **נאסר לרישום יותר מדוח אחד** לנהג, כאשר במקרים חריגים, בהם ביצע הנהג עבירות חמורות או במקרי קיצון ניתן היה לרישום 2 דוחות, זאת בכפוף לאישור ק' היחידה, ותוך תיעוד הרישום הכפול בדוח העיסוק.

הנוהל בנוסחו הישן לא הוגש לעיוני, אך הנתון המפורט לעיל נלמד מתוך הנחיית מדור תעבורה 8/11 מיום 29.3.11 שכן הוגשה לעיוני.

כאמור, הנחייה 8/11 בוטלה והנוהל 02.231.01 עודכן.

הנה כי כן, האיסור על רישום יותר מדוח אחד לנהג כבר אינו קיים.

6. סעיף 8 בנוהל המעודכן קובע כדלקמן:

8. רישום שני דוחות לנהג

במקרה שהנהג ביצע שתי עבירות והשוטר החליט לבצע אכיפה לגבי שתיהן, יפעל השוטר כדלקמן:

(א) שתי העבירות מסוג הזמנה לדין - ירשם דוח אחד הכולל את שתי העבירות (שני סעיפי אישום בדוח אחד) ובנסיבות יפרט השוטר את נסיבות שתי העבירות.

(ב) שתי העבירות הן מסוג ב"מ או שאחת ב"מ והאחרת מסוג הזמנה לדין - ירשמו שני דוחות נפרדים בגין כל אחת מהעבירות כאשר בנסיבות כל דו"ח יציין השוטר את מספרו של הדו"ח השני, ובגין איזו עבירה נרשם.

7. יש להניח שהסיבה לכך שעל פי הנוהל נמסרים לנהג שני דוחות נפרדים, ולא דוח יחיד הכולל את כלל העבירות, לרבות את עבירות הקנס, נעוצה בהוראות סעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982 (להלן - החסד"פ).

סעיף 228(ב) לחסד"פ מסמיך את השוטר **בעבירות קנס** למסור לאדם **הודעת תשלום קנס**, וסעיף 228(ג) אוסר על השוטר לתת לאותו אדם דוח הזמנה לדין על עבירות קנס, אלא רק בנסיבות בהן תובע הודיע כי הן מחייבות בירור משפט, או אם העבירה נעברה בנסיבות מחמירות כמפורט בסעיף 29 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א 1961..

גם התובע אינו רשאי להגיש כתב אישום בעבירת קנס אלא אם הוא סבור שנסיבות העבירה מחייבות את בירור המשפט, בהתאם למפורט בסעיף 228 (ד) לחסד"פ.

ההשלכות של ריבוי מספר דוחות בגין אותו אירוע

8. ההשלכות של רישום מספר דוחות נפרדים בגין אותו אירוע הן רבות.

כך למשל, נהג אשר כופר במיוחס לו, נדרש להגיש מספר בקשות להישפט בהתאם למספר הדוחות שקיבל, יוגשו נגדו מספר כתב אישום נפרדים, בתיקים נפרדים, יתנהלו מספר הליכים נפרדים בגין אותו אירוע נהיגה, הליכים אשר יכול ויתנהלו בפני שופטים שונים, ויהיה צורך בשמיעת אותם העדים במספר הליכים שונים.

אם הנהג קיבל מספר הודעות קנס בגין אותו אירוע ובחר להודות ולשלם את הקנסות, ירשמו לחובתו **מספר הרשעות** כמספר הדוחות שקיבל, הגם שעסקינן באותו אירוע נהיגה.

רישום דוחות רבים מחייב את הנהגים לשלם **קנסות מרובים**, במצטבר, בגין אותו אירוע נהיגה.

9. רישום דוחות רבים יביא **לצבירת נקודות מרובות** בגין אותו אירוע נהיגה, זאת בשל שיטת הניקוד:

תקנה 544 לתקנות התעבורה, תשכ"א 1961 (להלן - תקנות התעבורה) קובעת כדלקמן:

544. הורשע בעל רישיון נהיגה (להלן בחלק זה - נהג) בעבירה מן העבירות המפורטות בתוספת השישית, יחויב בנקודות כמספר שנקבע בה לצד אותה עבירה שבה הורשע (בחלק זה - נקודות).

תקנה 546(א) לתקנות התעבורה קובעת כדלקמן:

546. (א) הורשע נהג **בכמה עבירות שנכללו בכתב אישום אחד**, ירשמו לו במרשם העבירות הנקודות בשל העבירה שבה הורשע אשר לה נקבע מספר הנקודות הגבוה ביותר.

10. מהוראות התקנות שלעיל עולה כי אם נהג קיבל לידו כתב אישום **יחיד** הכולל את **כל העבירות** שביצע באותו אירוע נהיגה, ירשמו לחובתו רק הנקודות בגין העבירה שלצידה מספר הנקודות הגבוה ביותר, בעוד שאם נהג קיבל לידו **דוחות נפרדים** בגין כל אחת מהעבירות, הגם שהעבירות נעברו באותו אירוע נהיגה, **ירשמו לחובת הנהג כל הנקודות של כל העבירות - במצטבר**.

כידוע, נהג שצובר נקודות, מחוייב לבצע אמצעי תיקון שונים הנדרשים על ידי משרד הרישוי, לרבות השתתפות בקורסי נהיגה מונעת, פסילת רישיון נהיגה, חיוב במעבר מבחני נהיגה (עיוני ו/או מעשי) ועוד.

11. בשל כל ההשלכות המפורטות לעיל, הפרקטיקה שהתפתחה במקרים שכאלו, היא שנהגים מבקשים להישפט בגין כלל הדוחות שקיבלו באותו אירוע נהיגה, גם אם הם מודים בביצוע העבירות, וזאת על מנת שיוכלו לבקש מבית המשפט לאחד את כלל העבירות שבוצעו באותו אירוע נהיגה לכתב אישום אחד, על מנת שתצטברנה נקודות רק בגין עבירה אחת (בהתאם להוראת תקנה 546(א) לתקנות התעבורה שלעיל).

הדבר מביא לריבוי בקשות להישפט, לעומסים על בתי המשפט, להארכת ההליכים המשפטיים, ולמעשה לא אחת רישום מספק דוחות באותו אירוע נהיגה מרוקן מתוכן את היתרונות הגלומים באכיפת העבירות באמצעות קנסות מחוץ לכתלי בית המשפט).

12. מעבר למפורט לעיל, ולא פחות חשוב - רישום דוחות רבים באותו אירוע נהיגה עלול להביא לפגיעה באמון הציבור ולפגיעה בתחושת הצדק.

חלק מנוהל 02.231.01 עצמו עוסק בטיוב מפגש שוטר אזרח, ובשיפור השירות, לרבות מתן אזהרה חלף מתן דוח. נדמה כי אין צורך להכביר מלים ביחס לתחושה של נהג אשר במפגש אחד עם שוטר מקבל לידיו דוחות רבים.

היטיב לבטא זאת ב"כ הנאשמת אשר ציין כי הנאשמת חשה **התעמרות**.

האפשרות לרישום דוחות רבים חייבת להיות מוסדרת בנוהל

13. בשים לב להשלכות הרבות הנובעות מרישום מספר דוחות באותו אירוע, לא יעלה הדעת כי שיקול הדעת בעניין זה ישאר בידי "השוטר בשטח", מבלי שיצוייד בהנחיות מנהליות ברורות בעניין אופן הפעלת שיקול דעתו.

בשל ריבוי ההשלכות כאמור, הכרחי הוא כי הגורמים האמונים על קביעת המדיניות ישקלו את הדברים, יבחנו את ההשלכות, יפעילו שיקול דעת תוך איזון בין האינטרסים השונים שעל הפרק, ויכתבו במסגרת הנוהל אמות מידה

ברורות לגבי האופן בו יופעל שיקול הדעת על ידי השוטרים בשטח, בצורה אחידה וברורה.

14. מקובלת עלי עמדת ב"כ הנאשמת כי מבלי שהנוהל מסדיר את האפשרות לרשום יותר מ-2 דוחות בגין אותו אירוע נהיגה הרי שלא ניתן לעשות כן, וכי שוטר אשר רשם יותר מ-2 דוחות כאמור- פועל בניגוד להוראות הנוהל.

רישום של יותר מ-2 דוחות בגין אותו אירוע נהיגה, בהעדר הסדרה של הנחיות ברורות במסגרת הנוהל, יכול ויקים לנהג הגנה מן הצדק, ויכול ובנסיבות מסויימות יביא אף לביטול כתב אישום.

מן הכלל אל הפרט

15. כאמור, לנאשמת נרשמו 3 דוחות בגין אותו אירוע נהיגה וזאת בניגוד לנוהל.

יחד עם זאת, לא שוכנעתי כי יש בכך כדי להביא לביטול כתב האישום הנוכחי, **בתיק הנוכחי, בעת הזו.**

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי פגם בהגשת כתב אישום צריך להיבחן על פי כללי "הבטלות היחסית" ולא כל פגם יוביל לביטול האישום. (ראו למשל: רע"פ 2413/99 **גיספן נגד מדינת ישראל** (26.6.01); רע"פ 4398/99 **עינת הראל נגד מדינת ישראל** (10.8.00)).

אילו הנאשמת כבר היתה נשפטת בגין 2 הדוחות הנוספים שקיבלה באותו אירוע נהיגה, (או משלמת את הקנסות) יכול והיה מקום כבר עתה להורות על ביטול כתב האישום בתיק שבפני.

אך כאמור, הנאשמת לא שילמה את הדוחות הנוספים, אלא ביקשה להישפט בגינם, וטרם הוגשו כתבי אישום לבית המשפט.

16. בנסיבות אלו, **בעת הזו, התיקון יכול ויעשה לאו דווקא על ידי ביטול כתב האישום שבפני, אלא על ידי ביטול אחד מ-3 הדוחות** שנרשמו לנאשמת בגין אותו אירוע נהיגה, על פי שיקול דעתה של המאשימה.

ככל שהמאשימה לא תבטל אחד משלושת הדוחות תוך 45 יום מהיום, תוכל הנאשמת להגיש בקשה זו בשנית, בתיק זה או בתיקים האחרים מאותו אירוע, ככל ויוגשו בהם כתבי אישום.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ב' אלול תשפ"ב, 29 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.